

Občas je mi těžko, ale nemusí o tom vědět každý

S Věrou Schmidovou o životě i o smrti...

Spisovatelka, publicistka, baletka, sportovkyně, psychoterapeutka, manželka a v neposlední řadě žena na vozíku. Takový výčet synonym mi vyskočil při pomýšlení na Věru Schmidovou z Olomouce. Měla jsem s ní možnost hovořit jednoho únorového podvečera a zajímalo mě toho hodně. Naštěstí má Věrka velké srdce a laskavý přístup, takže ochotně na mé otázky reagovala.

• Máte, paní Věro, dost široký rozptyl zájmů – čím jste původně?

Původně mám kvalifikaci fyzioterapeutky, pracovala jsem jako rehabilitační sestra na Slovensku. Vztah k tělu jako takovému jsem měla asi odjakživa, neboť jsem se věnovala závodně tanci, také jazzgymnastice. No a pak přišel pro mě zlomový rok 1986...

• To už přišla ta chvíle, kdy jste musela přijmout ortopedický vozík jako součást vašeho života?

Ne, tehdy jsem se ale poprvé setkala se smrtí, což mě poznamenalo, nutno dodat, že veskrze pozitivně. Lékaři mi v rámci vyšetření píchlí závadnou kontrastní látku, následkem čehož jsem nejprve upadla do klinické smrti, a poté jsem byla šest týdnů v komatu. Velmi těžko jsem se z této situace dostávala ke zdraví, a nebýt zážitků z klinické smrti, ani nevím, jak by se mi to vše psychicky zvládalo.

Věrka balet: Věrka přiznává, že zájem o speciální balet jí přináší hodně radosti.

• Co jste zvláštního zažila během klinické smrti?

Vznášela jsem se nad svým tělem, ani se mi nezdálo jako mé. Velmi mě ale zajímalo, co se tam s tím „mým“ tělem děje, proč ho píchají, proč ho řežou. Do té doby jsem byla naprostý ateista, ale v té chvíli jsem cítila, že došlo k setkání s Bohem, a ani na chvíli jsem nezapochybovala, že je to On. Cítila jsem teplo, světlo, lásku.

• Říká se, že v okamžiku umírání člověku proběhne celý život...

Ano, to jsem také vnímala, ale to už tak příjemné nebylo. Znovu jsem prožívala okamžiky, kdy jsem někomu ublížila – a to jsem pak ucítila jeho bolest sama na sobě, v srdci, v duši... Najednou jsem přesně viděla, cítila, chápala, co se děje, jak všechny ty křivdy cítí ten druhý. Přesto jsem se cítila v bezpečí, dívala se na své tělo dolů a nechtělo se mi zpět.

• Jak jste se tedy zpět dostala?

Mé fyzické tělo v té chvíli nedýchalo, lékaři mi udělali tracheotomii a to mě stáhlo zpět do těla. A pak to bylo velmi těžké, po té svobodě zpět k bolesti, k ochrnutí, ke ztrátě paměti. Jediné, co mi fungovalo, byla víčka – otevřela jsem oči. Musela jsem se učit otevírat ústa, zkoušet vydávat zvuky... a k tomu všemu si nic nepamatujete, nevíte, proč a kde se nacházíte... Byl to stav podobný, jako mívají lidé po mozkové mrtvici, pochopila jsem, proč to někteří chtějí vzdát. Uděláte jeden krok dopředu a dva zpátky. Je to boj.

• Pak ale něco zafungovalo...

Přesně tak, pomohla mi moje sestra, která mi do nemocnice přinesla magneták a pouštěla mi moje oblíbené sklady od skupiny Queen a Scorpions. Měla jsem v hlavě doslova bílo... Při poslechu hudby se ale najednou vytvořila malá bublinka, stoupala nahoru, tam praskla a objevila se jedna malá vzpomínka. Později se vytvářely další bublinky a já pozorovala toto: když bublina šla nahoru a praskla, vzpomínka se ukázala, když šla bublina dolů, vzpomínka nikde... Na některé věci jsem si nevzpomněla dodnes. Rehabilitace byla při nejlepší vůli neúčinná, byla jsem kvadruplegik. A opět, naštěstí, mi někdo pomohl. Tentokrát můj bývalý šéf, primář rehabilitace, který použil Vojtovu metodu. A ta zafungovala. Začala jsem se pomaličku hýbat... No a postupně jsem se z celé té šlamastiky dostala. Trvalo to rok. No a pak trvalo několik let, než jsem se

Věrka se svým psím kamarádem Kubíkem, který si zasloužil celou knihu

byla schopna pohybovat alespoň o berlích.

• Čím vás tato zkušenost obohatila?

Pro mě to bylo těžké v tom, že jsem byla ze zdravotnického prostředí. A najednou jsem se ocitla na té druhé straně – na straně pacientů. Poznala jsem, jak se někteří zdravotníci chovají k lidem, kteří jsou závislí na jejich péči. Ani jim kolikrát nedochází, jak to vnímají pacienti, jak je jim těžko...

• Pak přišla jako blesk z čistého nebe autonehoda..

O několik let později, v roce 1995, jsem se při autonehodě dostala pod kamion, krvácela jsem do mozku a opět jsem ztratila kontrolu nad svým tělem... Říkala jsem si, stálo mi to za to, ta dřina, abych mohla chodit a znovu normálně žít? A pak autonehoda a už definitivně život na vozíku. Tehdy jsem musela pochopit, že tělesný pohyb už k mému životu patřit nebude.... Stále sice cvičím, abych udržela na nějaké úrovni svou fyzickou formu. Především si ale dělám radost – věnuji se divadlu, baletu a psaní. Ale také jsem např. studovala psychoterapii...

• Od těla k duši – co jste tím sledovala?

Možná jsem chtěla porozumět sama sobě. Následně jsem ale zjistila, že jsem chtěla porozumět jiným, abych případně mohla pomoci svým přátelům, když se na mě obrátí s nějakým problémem.

• Zmiňovala jste psaní. Co vám přináší?

Občas mi bývá, jako každému člověku, těžko. Pak mi psaní pomáhá se zaob-

rat jinými příběhy, pomáhá mi se odrea-
govat. Žiji život se svými postavami
z povídek. Navíc mi dělá opravdu dobře,
jak mě moji čtenáři oceňují, že jim takřk-
ajkáje píše z duše... Také mi přicházejí
reakce na mé povídky až z USA nebo
Kanady. Je zajímavé, kam až se hrdinové
mých povídek dostanou, že?

• **Jak to vůbec začalo?**

Vyprávěla jsem si s přáteli o mých zá-
žitcích na vozíku, poslouchala zážitky
jiných lidí na vozíku... Mám vždy snahu
i ty těžší věci posunout do humornější
roviny. No a kamarád mi jednou řekl: To
už musíš napsat, ať si to vychutná víc lidí!
A tak vznikly Povídky o vozíčkářích.

• **Říkáte humornější rovina, mohou
ale být všechny ty příběhy veselé?**

Záleží na přístupu. Kdysi mi moje
moudrá sestra řekla: Pamatuj si, že smut-
né lidi nemá svět rád... Jasně, že mám
také své dny! Ale nemusí to na mě všichni
hned vidět. A asi i proto mám snahu i ty
smutné povídky trochu odlehčit.

• **Co vás štve jako člověka? S čím se
často mezi lidmi potýkáte?**

Určitě je to lhostejnost, když jsou lidé
sobečtí a nezáleží jim na druhých, když
ublížíme nevinným dětem, nevinným
zvířátkům. Jak často se setkáváme s tím, že
člověk raději otočí hlavu, aby nemusel
pomoci...

• **Jste příjemná a krásná žena, je ně-
co, co se vám nelíbí na ženách?**

Když se ženy chtějí za každou cenu
vyrovnat mužům, taková ta přehnaná
emancipace. Vždyť žena má na světě své
místo, stejně jako ho má i muž...

• **A co vztahy mezi lidmi s tělesným
postižením a tzv. zdravými, Vnímáte
tady stále ještě nějaké bariéry?**

Ano. Např. při poskytování pomoci za
každou cenu, když prostě není potřeba.
Když mě berou jako člověka s mentálním
postižením a třeba mi automaticky tykají.
Říkám vždycky: Já jsem na nohy, ne na
hlavu... Proti mentálně postiženým samo-
zřejmě nemám nic, je to jen průměr...

• **Co vás v životě těší?**

Když si rozumím s lidmi, když mě
pohládí manžel, když je se mnou můj
velký kamarád – pejsek Kubík, čistokrev-
ný voříšek, o kterém je moje knížka Psí
život. Nyní je nově v prodeji má kniha
o sexualitě vozíčkářů „Láska, sex a vo-
zíčkáři“. Je to kniha povídek o lidech na
vozíku. Díky této knize mě pozvali do
Paraplete, kde jsem měla loni besedu.
A to mě také velmi potěšilo... Mé pří-
spěvky si čtenáři mohou přečíst na blogu
veraschmidova.blog.idnes.cz a aktuality
o mně i mé tvorbě na mém osobním
webu.

Na konci rozhovoru mi bylo jasné, že
výčet synonym, kterými lze charakterizo-

vat paní Věru Schmidovou a který jsem
vedla na začátku rozhovoru, není zdale-
ka úplný... Teď vím, že je to především
velmi příjemný a přátelský, no zkrátka
srdíčkový člověk.

Děkujeme, paní Věrko...

S Věrou Schmidovou rozmlouvala
Blanka Falcníková

Odkaz na stránky Věry Schmidové:
<http://veraschmidova.eu/>

**Láska, sex a vozíčká-
ři, Věra Schmidová, str.
88, e-kniha, cena: 69 Kč.**

Soubor 31 povídek
popisujících vztahy mezi
lidmi, navazování vztahů,
city, lásku a sex, život ve
vztahu i život bez vztahu. Ke stažení na
<http://www.databook.cz/laska-sex-a-vozic-kari-1852>
ve formátech ePub, mo-
bi/Kindle, PDF.

**Ukázky z knih
Věry Schmidové**

„Proč se pořád tak mračíte, Radku?“
„Vy byste se taky mračila, sestřič, kdybys-
te ze dne na den zůstala na vozíku a přišla
o všechno. O své sny, představy, ideály...“
„Nejste ani první, a obávám se, že ani

poslední. Rozhlédněte se kolem. Je tady
spousta vozíčkářů a nemračí se, žijí! Já
vím, je to kruté, ale život jde dál.“ Radek
si povzdychl: „Mít osmadvacet a invalidní
vozík...“ Potom však mávl rukou a chys-
tal se k odjezdu. „Nebudu vás zatěžovat
svými problémy,“ řekl ještě mezi dveřmi.
„Mě tím nezatežujete, ale probereme to
raději někde jinde, co říkáte?“ zavolala
ještě za ním...

(Úryvek z povídky *Jak Radek málem
prosouložil vozík*)

Jak můj pejsek Kubíček přestával být
šťěnětem a stával se z něho dospělý psí
muž, začínaly ho čím dál tím víc zajímat
pachové stopy hárajících fenek. Nakonec
se dopracoval až k očichávání zadečků
fenek skutečných. Ač má 30 centimetrů
v kohoutku a osm kilo i s postrojem, od
začátku ho zajímaly pouze feny velké
(vlčák, dobrman, doga...). A pokud natre-
fil na velkou černou fenu, byl štěstím bez
sebe. Na jeho obranu musím říct, že těmto
fenám byl taky sympatický a rádi se s ním
pusinkovaly a olizovaly. Toť ale vše. Jak
ale Kubíček dospíval v psího muže, pře-
stávalo mu to stačit a začal se snažit
o víc... V té chvíli ho ale feny odkoply
bokem. Kubíček se nevzdával...

(Úryvek z povídky *Kterak Kubíček
o panictví přišel, a já skoro o nervy*)

Zatímco některé nerovnosti a bariéry nemusejí chodci ani vnímat, pro vozíčkáře
mohou znamenat riziko úrazu nebo přímo nepřekonatelnou překážku. Právě tento
případ se týkal přístupu na pobočku České pošty v budově Rokytnice 413 (Kotovo)
ve Vsetíně. Poukázal na něj pan Luděk Trombala a ke cti města Vsetín je nutno po-
dotknout, že jako správce této nemovitosti se o vyřešení problému ideálně postaral
(viz foto). Nepochybně přitom nešlo o horentní sumu – mnohem více je to projev
dobré vůle a uznalého stanoviska vůči vozíčkářům. Zároveň však tento případ může
určitě sloužit jako vzor pro stovky jiných míst v jiných městech naší republiky. (di)